

Funderingar om lärarkompetens

Rune Kullberg

Abstrakt — Efter att ha reflekterat över ett stort antal kursutvärderingar samt efter omfattande dialog med teknologer och lärare har jag valt att dela upp lärarkompetensen i fem delar:

1. Ämneskompetens
2. Pedagogisk kunskap och reflektionsförmåga
3. Klarsyn om hur studenter lär sig ämnet
4. Kommunikativ skicklighet
5. Förmåga att leda, planera och strukturera

Denna roundtable-session ämnar att diskutera lärarkompetens utifrån dessa delar.

I. BAKGRUND

FÖRUTOM att ha arbetat som lärare vid LTH under många år har jag i egenskap av institutionsstudierektor, linjestudierektor och utbildningsnämndsordförande hållit i många kursutvärderingsmöten samt haft omfattande dialog med programledare, lärare, pedagogiska konsulter och teknologer om utfallet av kursutvärderingar och programutvärderingar.

II. NÅGRA TANKAR KRING DE OLIKA PUNKTERNA

Om punkt 1: Det är ytterst sällsynt att teknologer i kursutvärderingar klagar på lärarens ämneskompetens. I några fall har det dock förekommit och då varit föranlett av att läraren har ställt motfrågor då teknologen frågat om något. Lärarens syfte med detta har varit att få teknologen att tänka efter men detta har då i vissa fall missförstått så att teknologen trott att läraren inte fullt ut behärskat ämnet.

Om punkt 2: Från flera studieråd och från enskilda teknologer har jag fått höra att den *första föreläsningen* under en kurs verkligen är mycket viktig. Exempel på innehåll i första föreläsningen som blivit uppskattat är:

- Denna kurs ingår i programmet för att
- Kursen bygger på i kurserna
- Kurser högre upp i utbildningen som bygger på denna kurs är
- I den här kursen har vi på institutionen valt undervisningsmetoden och examinationsformen för att
- De slutsatser som vi på institutionen dragit av förra årets kurs är

Genom att redan under första föreläsningen ge presentation av ett genomtänkt koncept och förklaring av detta har en god grund lagts för att teknologerna ska få förtroende för den valda

undervisningsmetoden och examinationsformen. En god pedagogisk kunskap bidrar enligt min erfarenhet till att läraren kan ge goda argument då teknologer eventuellt ifrågasätter metoden eller formen för kursen.

Genom att tydliggöra de tre första punktsatserna om kursens ställning/placering i ett utbildningsprogram visar man att man som lärare förstått i vilket sammanhang kursen ges och för vilka.

Om punkt 3: Jag har flera exempel på att lärare fått utomordentligt goda kursutvärderingar då de haft undervisning i årskurs 3 men som inte alls fått goda omdömen då de för första gången har en kurs i årskurs 1. Mitt råd är att en lärare inte ska vara kursansvarig för en kurs i årskurs 1 med mindre än att han/hon t ex först varit övningsledare i en sådan kurs. Generellt ger jag rådet att klarsyn om hur studenter lär sig ämnet skaffar man sig genom att på ett genomtänkt sätt använda operativ utvärdering.

Om punkt 4: I kommunikativ skicklighet ingår att både kunna lyssna och tala. Jag vill i detta även lägga in att lärarens förhållningssätt bör vara sådant att både gruppen teknologer och även enskilda teknologer känner sig uppmärksammade.

Om punkt 5: Ett viktigt resultat av att kunna leda, planera och strukturera är att man som lärare kan göra en kursplanering som under hela kursen vinner teknologernas förtroende.

III. DISKUSSION

Huvudfrågeställningarna som kommer att diskuteras under denna roundtable-session är bland annat:

- Behöver de fem punkterna kompletteras?
- I så fall med vad?
- Vad är viktigast att beskriva under varje punkt?
- Hur kan de fem punkterna användas?